

FAUNA HYMENOPTEROLOGICA VOLGO-URALENSIS.

—
CONTINUATIO.
—

FAMILIA CHRYSIDARUM.

Longum post temporis spatium Hymenopterorum enumerationem, tractum inter Volgam fluvium et montes Uralenses camposque iis adjacentes habitantium persequar, entomophilis in his plagulis Familiam Chrysidarum offerens. — In specierum elaboratione et enumeratione systematica omnino opus cel. Dahlbomi secutus sum, idque opus clarum et ad species determinandas aptissimum. — (Dahlbom, Hymenoptera europaea. Tom. secundus: Chrysis in sensu Linnaeano. Berolini 1854.)

Chrysideae sunt insecta regiones calidas et solis calorem maxime potentia, qua de causa specierum nostrae faunae numerus non ingens; non tamen dubium est quin in campis australibus parum perlustratis multae adhuc lateant. Fere omnes species infra expositae tractus australiores inhabitant; in provincia Casanensi e. gr. quinque tantum observavi.

Dr. EDUARDUS EVERSMANN.

Casani, Junio 1857.]

Gen. 1. CLEPTES *Latr.*

Abdomen supra infraque convexum, segmentis 4 aut 5 conspicuis: ultimo apice integro. — Prothorax duplex, colliformis, capite angustior. — Antennae filiformes, ad orem in clypeo insertae. — Cellula radialis clausa.

1. CLEPTES SEMIAURATA *Lin.*

Cl. abdomine rufo, apice nigro-cyaneo; antennis apice fuscis.

♂. antennarum scapo, femoribus, capite thoraceque viridi cyaneis; tibiis tarsisque rufis.

♀. capite thoraceque viridi-auratis; pedibus basique antennarum rufis.

♂: *Sphex semiaurata Lin.* — *Ichneumon semiauratus Panz.*
Fn. Germ. 51. 2. — *Cleptes semiaurata Fab. Piez.*

♀: *Ichneumon auratus Panz.* *Fn. Germ. 52. 1.* — *Cleptes splendens Fab. Piez.*

Longit. $2\frac{1}{3} - 2\frac{1}{2}$ lin. Paris. — Sat frequens in provinc. Casanens. et Orenburg. Junio, Julio.

2. CLEPTES IGNITA *Fab.*

Cl. metathorace cyaneo; abdomine basi ferrugineo, postice aurato, dorso apiceque fusco-cyanescente; tibiis tarsisque rufis.

♂. capite thoraceque cyaneis.

♀ capite et prothorace viridi-auratis; mesonoto obscure cupreo.

δ : Ichneumon Chrysis *Fab. E. S.* — Dipolepis Chrysis *Fab. Piez.*

φ : Ichneumon ignis *Fab. E. S.* — Cleptis ignita *Fab. Piez.*

Eadem magnitudine qua praecedens. — Cepi in prov. Saratoviensi.

Gen. 2. OMALUS *Panz.* — *Dlbm.*

Abdomen subhemisphaericum subtus concavum, segmento tertio (ultimo) apice exciso vel emarginato: excisura libera, non marginata. Unguiculi tarsorum infra pectinati.

1. OMALUS AURATUS *Lin.*

O. viridi-coeruleus, abdomine supra aureo; alis apice infumatis; emarginatura segmenti tertii triangulari.

β . abdomine supra nigricanti-aureo.

γ . abdomine supra virescenti-aureo.

Chrysis aurata *Lin.* — *Fab. Piez.* — *Panz. Fn. germ.* 51. 8.

Longitudo corporis $2 - 2\frac{1}{4}$ lin. paris. — Non rarus in provinc. Casanens. et Orenburgensi. Juin., Jul.

2. OMALUS PUSILLUS *Fab.*

O. corpore toto cyaneo-viridi; emarginatura segmenti tertii triangulari; alis apice infumatis.

Chrysis pusilla *Fab. Piez.*

Duplo minor praecedenti, $1\frac{2}{3}$ lin. longus. — Cepi sat frequenter in promontoriis Uralensibus, Majo—Augusto.

3. OMALUS COERULEUS *De Géer.*

O. laete cyanescenti - coeruleus; abdominis segmento tertio leviter emarginato; alis apice infumatis.

Chrysis coerulea De Géer. — *Sphex violacea Scop.* — *Omalus nitidus Panz. Fn. Germ. 97. 47.*

Major quam O. auratus, $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{2}{3}$ lin. longus. — Cepi in prov. Orenburgensi et Casanensi.

Gen. 3. ELAMPUS *Spin.*

Abdomen hemisphaericō - ovatum, subtus concavum, segmento tertio (ultimo) apice subito coarctato ibique truncato-emarginato: emarginatura marginata, triangulari, aut semicirculari. Postscutellum mucronato-conicum (vel rarius gibbum). Unguiculi tarsorum infra pectinati.

1. ELAMPUS PRODUCTUS *Klug, Dalm.*

E. cyaneus, abdominis dorso aurato; segmento tertio utrinque bisinuato; postscutello mucronato triangulari.

Long. $3\frac{1}{2}$ lin. — Cepi circa Sareptam.

2. ELAMPUS FEMORALIS *Evm.*

E. coeruleus, abdomine supra infraque viridi; postscutello mucronato-triangulari.

Long. $3\frac{2}{3}$ lin. — Corpus reliquis hujus generis speciebus magis oblongum. Mandibulae sat magnae, flavae, basi virides, dentibus tribus apicis nigris. Antennae nigrae, articulo primo viridi. Caput supra coeruleum, cly-

peo, margine oris subtusque viridibus. Thorax coeruleus; postscutellum triangulare, obtusum. Abdomen supra subtusque viride; emarginatura segmenti tertii minuta, triangularis, angulis duobus lateralibus denticulos duos formantibus. Pedes virides, tarsis brunneis; femora antica compresso - triangularia, fere ut in E. producto, sed latiora. Alae infumatae, basi dilucidae. — Cepi in prov. Casanensi.

3. *ELAMPUS PANZERI Fab.*

E. viridi-cyaneus, abdome aurato-viridi, emarginatura triangulari-arcuata; postscutello mucronato late rectangulari, apice rotundato.

Long. $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ lin. — Postscutellum lineare aequilatum ac longum. — Non rarus in provinciis Casan. et Orenb., nec non in promontoriis Uralensibus; Junio, Julio.

4. *ELAMPUS BIDENTATUS Klug, Dalm.*

E. viridi-cyaneus, abdome virescenti-aurato, segmenti tertii emarginatura exacte triangulari; postscutello gibboso, obtuse conico, rotundato.

Long. $2\frac{1}{4}$ lin. — Cepi in promont. Uralensib., Junio.

2. *ELAMPUS CHRYSONOTUS Dlbm.*

E. totus cupreo-auratus, plus minus viridi-resplendens; segmenti tertii emarginatura semicirculari; postscutello mucronato, triangulari, apice obtuso.

Long. $2\frac{1}{4}$ lin. — Volat in promontor. Uralens. Junio.

6. ELAMPUS TRUNCATUS *Dlbm.*

E. totus viridi - cyaneus; segmenti tertii emarginatura arcuata; postscutello mucronato, majusculo, triangulari,, apice obtuso.

Eadem magnitudine qua E. chrysonotus, sed paulo gracilior. — Cepi in promont. Uralens. Junio.

7. ELAMPUS AMBIGUUS *Dlbm.*

E. minutus, $1\frac{1}{4}$ lin. longus, — violaceus, segmenti tertii emarginatura subarcuata; postscutello mucronato obtuse triangulari.

Cepi in provincia Saratoviensi.

Gen. 4. HOLOPYGA *Dlbm.*

Hoc genus non differt a genere *Omalus* nisi segmento abdominis tertio integerrimo, rotundato.

1. HOLOPYGA OVATA *Pall., Dlbm.*

H. capite thoraceque cyaneo-viridibus, abdome aurato aut virescenti-aurato, ventre nigro; alis infumatis, basi hyalinis.

Holop. ovata var. b. *Dlbm.* — *Chrysis ovata Klug, Pall.*

Maxime variat magnitudine, $1\frac{3}{4}$ — $3\frac{1}{2}$ lin. longa.— Vulgaris in prov. Orenburg. et Saratoviensi.

$\beta.$ *ignicollis* *Klug.* capite thoraceque cyaneis: pronoto, dorsalo abdomeque auratis.

Holop. ovata var. h. *Dlbm.* — *Chrysis lucidula Panz. Fn. Germ. 51. 5.*

Vix variat magnitudine, $2\frac{1}{3}$ — $2\frac{1}{2}$ lin. longa. — Frequens in campis Orenburgensibus et in promontor. Uralensib.

γ . gloriosa Fab. capite thoraceque cyaneis, hoc supra abdomineque cupreo - auratis.

Holop. ovata var. i. *Dlbtm.* — Chrysis gloriosa *Fab.* *Piez.*

Eadem magnitudine qua *H. ignicollis*; pariter non variat magnitudine. — Non rara in prov. Orenburg. et Saratoviensi.

Gen. 5. HEDYCHRUM *Latr.* — *Dlbtm.*

Habitus corporis exacte ut in genere *Holopyga*. — Mandibulae apice bidentatae. Unguiculi tarsorum bidentatae. Segmentum tertium abdominis integrum.

1. HEDYCHRUM LUCIDULUM *Fab.* — *Dlbtm.*

H. coeruleum, prothorace dorsulo abdomineque rubro-aureis, ventre nigro; alis infumatis, basi limpidis.

Chrysis lucidula *Fab.* — *Panz.* *Fn.* *Germ.* 51. 5. — *Hedychrum lucidulum* var. b. *Dalbm.*

Longitudo corporis $2\frac{1}{7}$ — $3\frac{3}{4}$ lin. — Hab. in Sibiria orientali et in promontoriis Uralensibus.

β . *ardens* *Latr.* — Klug. viridi - cyaneum, vertice, pronoto, dorsulo, scutello abdomineque aureis; ventre nigro.

Hedychrum lucidulum var. c. *Dlbtm.*

Long. 3—4 lin. — Hab. in campis Orenburgensibus, in promontoriis Uralensibus et in Sibiria orientali.

v. regium Fab. capite thoraceque viridi-cyaneis, ab domine rubro-aureo, ventre nigro.

Chrysis regia Fab. — *Panz. Fn. Germ.* 51. 9.

Maxime variat magnitudine, $2\frac{2}{5}$ — 5 lin. longum. — Habitus et pictura hujus varietatis omnino ut in Holopyga ovata; excepta structura mandibularum et unguiculorum non distinguenda nisi forma cellulae medialis: cellula ea in Holopyga ovata latere apicali profunde emarginata est propter venulam transverso-medialem arcuato-inflexam. in Hedychro regio autem (pariter ac in H. lucidulo et ardente) venula ea parum arcuata aut subrecta est. — Unguiculi tarsorum in Hol. ovata dentibus quatuor pectinati, in Hed. lucidulo (et ejus varietatibus) dentibus duobus armati sunt.

Hab. in prov. Astrachanensi, Saratov., Simbirsc. et Orenburg; nec non in campis orientalibus circa montes Altaicos.

Nota. In harum varietatum expositione, sicut in ea varietatum Holopygae ovatae, opus cel. Dalbomi secutus sum; ne vera autem varietates eas potius pro speciebus habeam, eo magis cum accessionem unius ad alteram nondum observavi.

2. HEDYCHRUM MINUTUM *Pellet.* — *Dlbm.*

H. capite thoraceque viridibus; abdomine virescenti-cupreo, ventre nigro; alis circa stigma infumatis.

Long. $2\frac{1}{4}$ lin. — Semel cepi in promontor. Uralensis.

3. HEDYCHRUM CORIACEUM *Dlbm.*

H. capite thoraceque viridi - cyaneis: vertice, pronoto et mesonoto obscure cupreis; abdomine subtilissime

punctato, nigricanti - cupreo: segmentorum marginibus viridibus, ventre nigro-cupreo; alis leviter infumatis.

Long. 2 lin. — Caput supra, pronotum et mesonotum una cum scutello confertissime est sat profunde punctata, cuprea; caput subtus et reliquae thoracis partes cyanea. Abdomen brevissimum, subhemisphaericum ut in specie praecedenti, — subtilissime punctatum, cupreum: segmenta basi et dorso nigro-cuprea, opaca, — postice viridi-marginata splendentia; venter niger, cupreo-splendens. Pedes virides, tarsis testaceis. — Semel cepi in promontor. Uralensibus.

4. HEDYCHRUM FLAVIPES Evm.

H. supra coeruleum, subtus cyanea - viride, femoribus apice, tibiis, tarsis antennisque testaceis, harum articulo primo cyaneo; corpore toto punctato-coriaceo abdominis segmento tertio supra leviter carinato; alis apice infumatis.

Long. $2\frac{2}{3}$ lin. — Abdomen paulo longius quam in speciebus praecedentibus, segmento ultimo subtriangulari, apice obtuso, superne carinula obsoleta, à basi ad apicem usque producta, instructo. — Hab. in campis orientalibus et in promontoriis Uralensibus.

5. HEDYCHRUM ROSEUM Rossi, — Dlbm.

H. viridi-cyanum, abdome roseo-ferrugineo, absque nitore metallico.

Chrysis rufa Panz. Fn. Germ. 79. 16. — Jur. Hym. 297.

Long. $2\frac{1}{2}$ lin. — Non rara in campis Orenburgensi- bus et in promontor. Uralensib.

Gen. 6. CHRYYSIS Lin. — Dlbm.

Corpus plus minus oblongo-elypticum, aut sublineare.— Unguiculi tarsorum subtus mutici. — Postscutellum liberum. — Abdomen elyptico-subrectungulum; ejus segmentum dorsale tertium margine apicali vel mutico et integro, vel dentibus uno ad sex armatam, ante marginem apicalem serie transversa foveolarum instructum, qua serie segmentum in duas areas dividetur, scilicet majorem basalem et minorem apicalem seu terminalem.

A. abdominis segmentum dorsale tertium margine apicali integro.

1. CHRYYSIS DICHROA Klug. — Dlbm.

Ch. capite thoraceque cyaneis: pronoto et mesonoto cupreo-aureis; abdominis dorso aureo; ventre igneo, fusco-maculato.

Longit. $3\frac{1}{4}$ lin. — Antennae nigrae: articulo primo et dorso duorum sequentium viridi-cyaneis. Pedes cyanei, tarsis fuscis. Caput et thorax crasse punctato - coriacea. Abdominis dorsum crebre et subtiliter punctatum; segmenta primum et secundum carinula dorsali obsoleta; segmentum tertium integerrimum, rotundatum, paulo latius ac longius, area basali semicirculum formante, area terminali, angusta; series ante-apicalis foveolis distinctis, ad latera autem confluentibus. Alae disco infumatae; cellula radialis clausa, triangulari-lanceolata: vitta costali brunneo-fumosa.

Hab. in provinciae Orenburgensis campis et in promontoriis Uralensibus australibus.

2. CHRYSIS CYANURA Klug. — *Dlbm.*

Ch. capite, thorace, ventre pedibusque viridi-cyaneis: tarsis brunneis; abdomine supra viridi et rubro-aureo segmento tertio coeruleo; serie ante-apicali foveolis distinctis regularibus sub 12 signata; alis hyalinis, disco leviter infumatis, cellula radiali late aperta.

Longit. 3 — $3\frac{1}{2}$ lin. — Caput et thorax grosse punctato - reticulata. Abdominis dorsum crebre punctatum, punctis irregularibus subconfluentibus; segmentum tertium transversum, duplo aut duplo et dimidio latius ac longius, integerrimum, area basali mox lunaris, mox subparallelia, quadruplo latiore ac longiore, ante seriem transverse immersa; series foveolis 12—14 quadrangularibus formata. Antennae fuscae, subsericeae, articulo primo et dorso secundi viridibus. Alae hyalinae, leviter infumatae, cellula radiali latissime aperta, ita ut nervi radialis dimidium apicale cum costa parallelum evadit.

Hab. ad Volgam inferiorem, in promontoriis Uralensis et campis Orenburgensibus.

3. CHRYSIS CYLINDRICA Evm.

Ch. elongato-cylindrica, laete cyanea aut viridi-coerulea: pronoto, mesonoto, postscutello abdominalisque segmentis dorsalibus 1 et 2 aureis aut viridi-aureis; alis hyalinis, disco infumatis, cellula radiali subclausa.

Corpus cylindricum et magis elongatum quam in ulla alia Chrysidum specie: longitudo 5 lin., latitudo corporis $1\frac{1}{4}$ lin. — Caput crasse punctato-coriaceum, coeruleum, cavitate faciali magna, parce punctata, in centro

subimpunctata, coerulea, undique viridi-limbata. Thorax crasse et profunde punctatus, punctis confluentibus, — coeruleus pronoto, mesonoto et postscutello rubro-aureis. Segmenta abdominis dorsalia crebre punctata, carinula media leviter indicata; segmenta 1 et 2 rubro et viridi aurea; tertium basi atrum, tunc violaceum et tandem cyaneum, coloribus confluentibus; area basalis aequi longa ac lata, postice rotundata, medio levissime transverse immersa; area terminalis angusta, linearis, margine terminali leviter undulato, scil. in centro sinus levissimus conspicitur et duo similes laterales; series ante-terminalis sat profunda, foveolis majusculis subconfluentibus 10—12. Abdominis segmenta ventralia viridi-coerulea, basi nigra. Pedes coeruleo-virides, tarsis fuscis. Antennae fuscae, articulo primo viridi.

B. Segmenti tertii margo terminalis angulis tribus.

4. *CHRYSIS SUCCINCTULA* *Spin.* — *Dlbm.*

Ch. viridi-coerulea, pronoto antice, dorsulo abdominisque dorso rubro-auratis: segmenti tertii area terminali nigro-aeneo; ventre nigro, igneo-maculato; alis sordide hyalinis, cellula radioli subclausa.

Long. $3\frac{2}{5}$ lin. — Caput crasse punctatum, viridi-cyaneum, cavitate faciali polita, coerulea: margine labiali viridi. Antennae fuscae, articulo primo viridi. Thorax crasse punctatus; pronotum cyaneum, antice viridi et rubro-aureum; dorsulum rubro-aureum; scutellum viride; reliquae thoracis partes coeruleae. Abdominis dorsum crebre punctatum, carinula mediana levissima, — rubro-aureum; segmenti tertii area basalis subsemicircularis, angulo producto centrali marginis postici; area terminalis

parallelia, triangularis, angulis obtusiusculis, — nigra, nitida. Venter niger, fasciis duabus igneis. Pedes virides, tarsis fuscis.

Cepi in promontoriis Uralensibus.

5. CHRYSIS CYANEA Lin.—Dlbm.

Ch. cyanea, aut virescenti-coerulea, alis sordide hyalinis, cellula radiali clausa.

Long. $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{3}$ lin. Corpus superne crebre punctatum, totum cyaneum, aut violaceum hinc inde viridi pictum; facies, pedes et venter magis virescent: tarsis et antennarum flagello fuscis. Abdominis tertii segmenti area apicalis transversa, parallelia, dorso carinata, angulis tribus terminalibus mox obtusis, mox acutis et dentiformibus.

Frequens in provinciae Orenburgensis campis et in promontoriis Uralensibus.

C. Segmenti tertii margo terminalis quadridentatus.

a. Cellula radialis clausa, vel subclausa.

6. CHRYSIS IGNITA Lin.—Dlbm.

Ch. viridi-cyanea, abdominis dorso rubro-aurato, segmenti tertii area basali transverse immersa, dentibus triangularibus acutis rectis.

Pz. Fauna Germ. 5. 22.

Long. $2\frac{2}{5}$ — 5 lin. — Abdominis dorsum totum rubro-aureum, carinula mediana plerumque distincta; segmenti tertii area basalis semicircularis, medio transverse immersa. Alae disco infumatae, cellula radiali trianguli-lanceolata, clausa vel angustissime aperta.

Vulgaris ubique.

7. CHRYSIS COMPARATA *Lepel.*—*Dlbm.*

Ch. viridi-cyanea, abdominis dorso rubro-aurato aut cupreo, segmenti tertii area basali regulariter convexa, dentibus perparvis obtusis.

Long. $2\frac{1}{3}$ — $2\frac{1}{2}$ lin. — Simillima Chryside ignitae; distinguitur segmenti tertii area basali ubique regulariter convexa, non immersa, et area terminali angustissima, dentibus obtusissimis minutis. Alae disco infumatae, cellula radiali triangulari-lanceolata, ut in Chr. ignita.

Cepi in provincia Orenburgensi.

8. CHRYSIS CYANOPYGA *Dlbm.*

Ch. viridi coerulea, abdominis segmentis dorsalibus 1 et 2 aureis; area terminali segmenti tertii margine laterali oblique recto, dentibus triangularibus magnis: duobus mediis approximatis; seriei antepenicillaris foveolis magnis, paucis, subsex.

Long. $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ lin. — Habitus Chrysidis ignitae; dentes anales fere iidem, sed emarginatura centralis paululum angustior quam laterales. Caput, thorax, pedes et venter mox viridia mox cyanea aut coerulea, segmentum dorsale tertium autem semper coeruleum aut cyaneum; ejus area terminalis margine laterali recto. Alae sordide hyalinae, cellula radiali perfecte clausa.

Hab. in provinciae Orenburgensis campis et in promontoriis Uralensibus.

9. CHRYSIS FULGIDA *Lin.*—*Dlbm.*

Ch. cyanea aut viridi-coerulea, abdominis segmentis 2 et 3 aureis, illo maris macula basali maxima cya-

nea; dentibus analibus triangularibus: utrinque duobus lateralibus paululum approximatis; margine areae terminalis oblique recto.

Mas.: Chr. fulgida *Lin. Fn. Sv.* — Chr. stondera *Jur. Hym. tab. XII. f. 9.* — *Pz. Fn. Germ. 107. 12.*

Fem.: Chr. fulgida *Lin. S.* — *Fab.* — *Pz. Fn. Germ. 79. 15.*

Long. 3— $4\frac{3}{4}$ lin. — Habitus Chrysidis ignitae; dentes anales iidem. Series ante-apicalis variat foveolis paucis et numerosis. Alae sordide hyalinae, cellula radiali perfecte clausa. — In femina segmenta abdominis dorsalia 2 et 3 laete viridi et rubro-aurea; mas autem differt segmenti secundi macula maxima dorsali et basali cyanea, viridi - cincta, quae maximam segmenti partem occupat.

Hab. in provinciis Saratoviensi et Orenburgensi, et in promontoriis Uralensibus.

10. CHRYSIS pyrrhina *Dlmn.* — *Dlbm.*

Ch. cyanescenti-viridis, segmentis abdominis dorsalibus 1 et 2 aureis, tertio cyaneo, dentibus analibus obsoletis.

Long. $2\frac{3}{4}$ — $3\frac{1}{2}$ lin. — Habitus fere Chrysidis ignitae. — Caput, thorax, venter et pedes viridia, magis minusve cyanescencia; abdominis segmentum primum aureum, basali virescens; secundum aureum, postice viridi - marginatum; tertium cyaneum, basi nigro - violaceum; ejus area basalis semicircularis, undique regulariter convexa; area terminalis angusta, margine laterali obliquo recto, dentibus mediis obsoletissimis, latissimis, arcuato-obtusis, — externis brevibus triangularibus: hinc margo terminalis undulatus evadit. Alae sordide hyalinae, cellula radiali clausa.

Hab. in provinciarum Saratoviensi et Orenburgensis campis, et in promontoriis Uralensibus.

b. Cellula radialis aperta.

11. CHRYSIS RUTILANS *Otes.* — *Dlbm.*

Ch. robusta, capite, thoracis dorso segmentoque dorsali tertio viridibus, primo et secundo viridi-aureis; pedibus, pectore ventreque viridi-cyaneo; dentibus analibus mediocribus triangularibus: externis a margine laterali remotis.

Corpus valde robustum, $4\frac{3}{4}$ lin. longum. — Caput et thoracis dorsum crebre et crasse punctata, virida: metathoracis parte postica magis minusve cyanea. Abdomen crebre et profunde punctatum, carinula dorsali manifesta; segmentum primum viridi-aureum; secundum aureum; tertium viride, serie ante-marginali coerulea. Hujus segmenti area basalis triplo latior ac longior, regulariter convexa, non immersa, sed carinula dorsalis manifesta; series ante-marginalis e foveolis paucis constat; area terminalis brevissima, ejus margo lateralis cum margine terminali angulum obtusum format, a quo angulo dens lateralis sat longe distat. Alae disco infumatae, cellula radiali lanceolata, parum aperta.

Hab. in promont. Uralensibus australibus et in campis adjacentibus.

12. CHRYSIS DISTINGUENDA *Spin.* — *Dlbm.*

Ch. robusta, cyanea, abdominis dorso viridi - aureo; dentibus analibus brevibus triangularibus aequalibus: externis a margine laterali remotis.

Simillima Chrysidi rutilanti eodemque habitu robusto, — 4 lin. longa. — Caput et thorax grosse punctato - reticulata, cyanea, facie virescente; cavitate fasciali parum profunda, ubique grosse punctata et pilis brevibus albidis sericea. Pedes et antennarum nigrarum scapus virides; tarsi fusci. Segmenta abdominis dorsalia grosse et crebre punctata, viridi-aurea, segmentum primum magis virescit; carinula dorsalis 1 et 2 sat distincta; segmentum tertium ea carens semicirculare; ejus area basalis convexa, disco vix immersa; area terminalis brevissima; series ante-apicalis parum profunda, foveolis subdecem irregularibus; dentes anales breves, obtuse triangulares, utrinque externus ab angulo marginis lateralis longe remotus. Venter cyaneo-viridis. Alae disco infumatae, cellula radiali aperta.

Hab. ad Volgam australem.

13. CHRYYSIS ANALIS Spin.—Dlbm.

Ch. subrobusta, cyaneo-viridis, ventre concolore, abdominis dorso aureo: segmenti tertii area apicali coerulea, dentibus brevibus late triangularibus.

β . ventre igneo, dentibus analibus obtusissimis rotundatis.

Long. $3\frac{3}{4}$ —4 lin. — Subsimilis Chrysidi ignitae, sed paulo robustior. — Caput dorsoque thoracis et abdominis crebre et grosse punctatum. Segmenti tertii margo apicalis mox coeruleus mox atro-coeruleus au coeruleo-ater. Alae sordide hyalinae, cellula radiali modice aperta.

Var. β . differt ventre igneo dentibusque analibus ita rotundatis ut margo apicalis undulatus evadit.

Hab. in promontoriis Uralensibus australibus.

14. CHRYSIS BIDENTATA *Lin.* — *Dlbm.*

Ch. viridis (σ), aut **cyanea** (φ), ventre concolore, dorso thoracis segmentorumque primi et secundi aureis, dentibus analibus brevissimis rotundatis obsoletis.

Mas: **Chr. viridula** *Lin.* *Fn.* *Su.* — **Chr. dimidiata** *Fab.* — **Chr. bidentata** *Pz.* *Fn.* *Germ.* 77. 46.

Fem.: **Chr. bidentata** *Lin* *S. N.* — *Fab.*

Long. $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{2}{3}$ lin. — **Habitus Chrysidis ignitae.** — Corporis dorsum crebre et grosse punctatum. Dentes analogi arcuato-obtusi, quo margo analis undulatus. Alae disco infumatae, cellula radiali modice aperta. — Abdominis segmentum primum dorsale basi cyaneum aut viride.

Habit. in campis Orenburgensibus et in promontoriis Uralens.

15. CHRYSIS SUCCINCTA *Lin.* — *Dlbm.*

Ch. viridi-cyanea, pronoto antice, dorsulo toto abdominisque dorso aureis: segmenti tertii area apicali nigro-aenea; dentibus obtusis, triangularibus, obsoletis; ventre nigro, viridi et igneo-vario; alis medio infumatis, cellula radiali modice aperta.

Long. $2\frac{3}{4}$ lin.—**Habitus Chrysidis cyaneae.**—Segmentum dorsale primum interdum viride aut viridi-aureum; tertii area basalis quandoque violaceo-aurea. Dentes analogi obtuse triangulares, duo intermedii saepe arcuato-rotundati, quo margo terminalis undulatus evadit. — Cellula radialis vel modice aperta, vel subclausa.

Hab. in campis Orenburgensibus.

D. Anus quinquedentatus.

N° 4. 1857.

16. CHRYSIS AMOENA *Evm.*

Ch. coerulea, abdominis dorso aureo: segmenti tertii vitta dorsali longitudinali areaque terminali coeruleis.

Sat robusta, habitu fere Chrysidis rutilantis, nisi paulo gracilior; 5 linias longa. — Caput et thorax grosse punctato-reticulata, laete coerulea, facie viridi-cyanea. Antennae longiusculae, nigrae, articulo primo cyaneo. Pedes coerulei, tarsis nigris. Abdominis dorsum crebre et grosse punctatum, carinula dorsali elevata distinctissima, — viridi-aureum, rutilans: segmentum primum latere basali, secundum et tertium incisura coeruleis; insuper area basalis segmenti tertii vitta lata dorsali, medio coarctata coerulea, viridi-limitata, occupatur, area terminalis autem ejusdem segmenti tota coerulea est. Dentes anales acutissimi, triangulares, quatuor aequi distantes, et quintus paulo minor in centro inter ambos medianos locatus. Venter cyaneus, segmentis basi nigris. Alae disco infumatae, cellula radiali triangulari-lanceolata, paullulum aperta.

Hab. in campis transuralensibus.

E. Anus sexdentatus.

17. CHRYSIS PULCHELLA *Spin.* — *Dlbm.*

Ch. viridi-cyanea, thorace ex parte abdominalisque dorso cupreo-aureis; dentibus analibus obtusis obsoletis.

α . pronoto et dorsulo viridi-aureis.

β . pronoto et mesonoto aureis.

Longit. $2\frac{1}{5}$ — $3\frac{1}{4}$ lin. — Corpus minus oblongum ac in Chryside ignita, crebre punctatum. Caput coeruleum

aut cyaneum, vertice fronteque viridibus. Antennae nigrae, articulo primo cyaneo. Thorax cyaneus, pronoto et dorsulo, vel etiam scutello viridi et cupreo-auratis; postscutello saepe aurato-viridi. Abdominis dorsum viridi et cupreo aureum; segmenti tertii area basalis semicircularis, transverse immersa; area terminalis dentibus sex parvis obtusis: duobus mediis rotundatis et obsoletis, hinc margo terminalis subundulatus. Venter niger, cyaneo-fasciatus aut maculatus. Alae medio infumatae, cellula radiali magis minusve aperta.

Hab. in. prov. Orenburgensi.

18. CHRYYSIS ZETTERSTEDTI *Dlbm.*

Ch. violacea, viridi-picta, abdominis dorso fasciis tribus arcuatis viridi-aureis; dentibus analibus triangularibus majusculis.

Long. $2\frac{3}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ lin. — Habitus Chrysidis ignitae. — Caput et thorax crasse punctato-reticulata, viridi et cyaneo varia, aut viridia, dorsulo cyaneo. Antennae nigrae, scapo cyaneo. Pedes virides, tarsis fuscis. Abdominis dorsum crebre punctatum, saturate violaceum: segmentum primum et secundum fascia apicali, medio coarctata, tertium ante seriem fascia aureis, cupreis aut viridibus,— splendentibus; area segmenti tertii terminalis vel viridis vel violacea. Series ante-apicalis foveolis majusculis rotundatis. Dentes anales quatuor intermedii triangulares sat magni, vel regulariter dispositi vel duo intermedii paulo magis distantes; dentes duo laterales obtusi et saepe rotundati. Venter viridis aut cyaneo-viridis. Alae sordide hyalinae, cellula radiali lanceolata, anguste aperta: vitta costali infumata ordinaria.

Non rara in provinciis Orenburgensi et Saratoviensi.

Gen. 7. STILBUM *Spin.* — *Dlbm.*

Corpus robustum oblongo-elypticum. — Unguiculi tarsorum mutici. — Postscutellum mucronatum. — Abdomen obovatum, crebre punctatum, nitidum; series antepicalis segmenti tertii foveolis rotundatis numerosis; dentes anales quatuor, robusti triangulares. — Alae cellulae radiali late aperta.

1. STILBUM SPLENDIDUM *Fab.* — *Dlbm.*

St. aurato-aut cyanescenti-viridis, segmento abdominis tertio coeruleo.

Longit. 4— $4\frac{3}{4}$ lin. — Corpus crebre et grosse punctatum; thoracis dorsulum autem minus crebre punctatum et magis politum quam reliquae partes. — Caput et thorax vel viridia, vel cyanescenti-viridia, vel viridi-cyanescens; venter concolor. Abdominis segmenta dorsalia 1 et 2 viridia, vel aureo-viridia, vel cyanescenti-viridia; segmentum tertium semper cyaneum, area terminali coerulea.

Hab. in campis provinciarum Astrachansis, Saratovienis et Orenburgensis, nec non in promontoriis Uralensibus australibus.

2. STILBUM CALENS *Fab.* — *Dlbm.*

St. cyaneum aut saturate violaceum, abdominis segmentis 1 et 2 aureis.

Habitus et magnitudo omnino speciei praecedentis, a qua differt, praeter colorem, thoracis dorsulo, quod eodem modo grosse punctatum estque reliquae thoracis partes.

Habitat iisdem locis cum praecedente.

Gen. 8. EUCHROEUS *Latr.* — *Dlbm.*

Habitus et characteres generis Euchroeus sunt iidem ac in genere Chrysis, a quo non differt nisi margine anali segmenti tertii serrato, id est denticulis numerosis irregularibus armato. — Alae cellula radiali aperta.

1. EUCHROEUS LIMBATUS *Klg.* — *Dlbm.*

E. cyaneus: vertice, pronoto, scutello segmentisque abdominalis dorsalibus primo et secundo aureis, his basi cyaneis.

Long. $2\frac{3}{4}$ —3 lin. — Antennae nigrae. Caput cyaneum, clypeo, cupreo, facie viridi, fronte verticeque plus minus auratis. Thorax cyaneus: pronoto, scutello et mesopleuris aratis vel viridi - auratis. Pedes testacei, femoribus cyaneis. Abdominis segmenta dorsalia 1 et 2 virescenti et cupreo-aurata: primi basi secundique incisura cyaneis; segmentum tertium cyaneum: area terminali angustissima testacea, in centro emarginatu, lateribus denticulata: denticulis numerosis minutissimis. Venter cyaneus, segmentis testaceo - marginatis.

Rara in provincia Orenburgensi.

2. EUCHROEUS PURPURATUS *Fab.* — *Dlbm.*

E. tibiis tarsisque testaceis; dentibus analibus majusculis acuminatis 11—13, irregularibus.

α . capite thoraceque cupreis; abdome cyaneo: segmentis 1 et 2 fascia aurata, medio coarctata aut interrupta; ventre viridi.

β . viridis, aut aurato-viridis, abdome ut in var. α .

γ . tota cuprea, ventre viridi-splendente.

$\delta.$ virides: vertice, dorsulo thoracis incisurisque segmentorum 2 et 3 cupreis.

Long. $3\frac{1}{2}$ — 4 lin. — Habitu Chrysidis ignitae, vel paulo robustior. Color corporis valde varians, tibiae et tarsi autem semper testacei.

Non rara in campis Orenburgensibus et in promontoriis Uralensibus australibus.

3. *EUCHROEUS QUADRATUS Klg.* — *Dlbm.*

E. viridis aut *viridi-cyaneus unicolor*, tarsis testaceis; dentibus analibus acuminatis 12—16 irregularibus.

Paulo major *Euchroeo* purpurato, 4— $4\frac{1}{2}$ lin. longus, ceterum eodem habitu; differt solis tarsis testaceis. Corpus semper unicolor, vel viride, vel cyaneo-viride, rarissime cyaneum.

Hab. cum *E. purpurato* iisdem locis, et non rarus est.

Gen. 9. *PANORPES Fab.* — *Dlbm.*

Corpus robustum elongatum confertim punctatum. Unguiculi tarsorum mutici. Postscutellum productum in processum planum rotundatum et horizontalem. Abdomen ovato - subrectangulum; segmentum tertium maximum, ante apicem immersum, serie anteadipicali foveolarum nulla, margine terminali serrulato. — Labrum et maxillae longissima et producta in rostrum filiforme, linguam apum simulans. — Alae cellula radiali imperfecta: nervo radiali mox post originem evanescente.

1. *PANORPES CARNEA Rossi.* — *Dlbm.*

P. subopaca, viridis, abdominis segmentis 2 et 3 marginaque primi carneis; ventre pedibusque testaceis, his basi aeneis.

Chrysis grandior Pall. it. I. p. 474. n. 76.

Long. $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{2}{5}$ lin. — Caput, thorax et segmentum dorsale primum viridia, magis minusve cyanescenti aut cupreo mixta. Pedes testacei, vel basi sola vel maxima parte virides, cyanei aut fusco-aenea. Margo posticus segmenti primi et segmenta 2 et 3 tota carnea. Venter testaceo-carneus.

Non rara in campis Orenburgensibus et in promontoriis Uralensibus australibus.

2. PANORPES POPOVII Evm.

P. cyaneo-coerulea, abdomine ferrugineo-carneo: dimidio apicali segmenti tertii basique primi coeruleis.

Magnitudo et habitus omnino speciei praecedentis; corpus paulo magis nitidum. Caput et thorax coerulea, superne cyaneo-mixta; punctura et scutelli forma eaedem ac in P. carnea. Segmentum dorsale primum coeruleum, postice macula magna rotundato-triangulari ferrugineo-carnea, fere totum marginem posticum occupante; secundum totum ferrugineo-carneum; tertium dimidio basali eodem colore, apicali coeruleo. Pedes ferrugineo-carnei, femoribus coeruleis. Alae ut in P. carnea.

Hab. in campis orientalibus.

